

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

65. An teneatur praevenire confessionem, qui timet, quod quando obligabit confessio, non erit copia Confessarij? Idem est de praecepto communionis, & auditionis Missae. Ex p. 8. tr. 4. res. 154. alias ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Sup. hoc in Ref. not. præterita, a §. Hoc supposito, & supra in Ref. 57. & infra ex Ref. 144. §. Secundo. & in aliis §§. earum annotationi. Sup. hoc in Ref. & §. not. primæ hujus Ref. & cum eodem G. anado hic citato, addito Su. rio infra in tr. 5. Ref. 37. §. 1.

Sup. hoc infra in Ref. 125. & lege §. ejus not. Cum eodem Granado tum, hic infra citato.

Sup. hoc infra in Ref. 71. §. 1. prope finem, a vers. Et tandem m. & in Ref. 123. ad lin. 2.

Sup. hoc in Ref. not. præterita, & in eisdem §§. & vers. & in Ref. 72. Sup. hoc infra in Ref. 124. & in Ref. 123. §. 1. vers. Secundo. & infra in tr. 4. lege doctrinam Ref. 53.

dicto quando videlicet penitens non confitetur aliquod peccatum ad evitandum damnum grave, Sotus, & Henriquez putant teneri, cum primum possit ea peccata, quæ tacuit confiteri. Sed probabilius est, quod Suarez affirmat, scilicet sufficere, si ita confiteatur cum item accedat tempus, in quo obligat præceptum confessionis. Et ita docet etiam Granado in 3. part. D. Theol. contr. 2. tr. 9. disp. 5. sect. 3. n. 2. 1. qui etiam optimè observat n. 2. 2. in casu, de quo loquitur licitè esse dimidiare confessionem, & tacere aliquod peccatum non solum quando adest præceptum divinum, aut Ecclesiasticum confessionis, sed etiam si longo tempore differenda esset confessio, etiam cum præceptum non obligat, rectè docet Suarez posse dimidiari, quia illud est notabile nocumentum, scilicet privari diu fructu hujus Sacramenti, & ad illud vitandum licebit non integrè confiteri, quando aliter non potest defectu confessarij. Si verò ex quo tempore elapso speraretur venturum confessarium, cui absque incommodo possint omnia peccata declarari, ille foret expectandus, quia præceptum divinum integritatis confessionis id saltem requirit.

6. Sed ex his observandum est, quid faciendum sit quando penitens sanus accederet ad confessionem in eo eventu, quo communionem sine gravi scandalo præmittere non posset, aliunde verò occurrit necessitas confessionis adeo longè ut tunc perfici non possit: dicendum enim est tunc licitum esse communicare præmissa contritione. Quod si forte contritio non eliceretur, & timeretur prudenter eliciendam non fore à penitente; probabile mihi est posse confessionem dimidiare, quia tunc casus urget vitandi scandali, quod est notabile nocumentum propter quod potest penitens dimidiare confessionem juxta dicta; & non vitabitur, nisi accedendo ad communionem: cum ergo ad hanc non liceat peccatori accedere, nisi præmissa confessione, aut certè contritione, in aliquibus casibus, qui crederet, se non nisi attritionem habere, deberet confessionem præmittere, ne alioqui novum peccatum committeret. Ita Granadus ubi supra.

7. Ex dictis jam apparet, me olim rectè consuluisse contra Medinam in sum. lib. 2. cap. 7. in fin. quod si tempus præcepti Ecclesiastici, & à fortiori divini, confessionis instaret, & vir ignoti idiomatis non habeat copiam confessarij, qui illum plenè intelligat, posse absolvi auditis iis peccatis, quæ aliquo saltem modo percipi potuerint à confessario: facit enim in eo casu quod potest, & moraliter censetur impossibilis major declaratio. Vide Granadum loc. cit. n. 2. Leand. de Sac. som. 1. tract. 5. disp. 6. q. 56. qui idem asserit dicendum esse de homine muto, surdo, aut balbutientis linguæ, quod etiam tenet Layman lib. 5. tract. 6. cap. 8. n. 9.

8. Et tandem si aliquis hic querat, quid faciendum esset, cum Parochus defert Eucharistiam ægroto statim communicaturo, & dum audit brevem reconciliationem advertit penitentem teneri ad longam confessionem eo quod per multum tempus mentitus fuerit in præcedentibus confessionibus. Respondeo, quod si ægroto mors imminet, ita ut non super sit locus integræ confessioni, audiat ea peccata, quæ pro temporis opportunitate declarare poterit, & facta generali accusatione cæterorum eum absolvat, & statim Divino pane reficiat; si verò mors non imminet, & saltem spatium dimidiæ horæ nequeat confessio tunc integra fieri, eliciat ægroto actum contritionis, & sumat Eucharistiam, differaturque confessio in aliud tempus, quia tunc licitum erit communicare non præmissa confessione, ut

scandalum additanti evitetur, si quidem confessio ritè tunc fieri non potest, & superest tempus, quo perfectè fiat. Ita Granadus ubi supra, & alij, quos ego alibi adduxi.

Alibi in Ref. not. præterita.

RESOL. LXIV.

An, quando adest periculum obliviscendi multa peccata, teneatur quis jure divino confiteri etiam ante annum? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 154. aliàs 155.

§. 1. Affirmativè respondet Medina Complutensis C. de pœnit. tr. 2. q. 14. §. 2. sub fine, & ex moteris Didacus, Nugnus in 3. part. tom. 2. q. 6. art. 5. diff. 1. concl. 4. quia jure naturæ tenemur ad faciendam integram confessionem; ergo quoties ex dilatione oritur periculum obliviscendi peccata, toties tenemur confiteri, unde sequitur multos, qui tantum confitentur semel in anno, violare hoc præceptum: atque aded sunt etiam in hac parte examinandi à Confessario, ut accusent se de tali violatione, saltem ad cautelam. Ita Nugnus.

2. Sed hæc opinio non est tenenda, & illam repellunt Turrianus de pœnit. q. 6. art. 2. disp. 1. q. 9. dub. 4. Villalobos in summa, tom. 1. tract. 9. diff. 27. mem. 7. Coninch de Sacram. disp. 5. dub. 2. n. 33. Henriquez lib. 4. c. 4. n. 8. Sotus in 4. disp. 18. qu. 1. art. 4. concl. 7. Filiucius tom. 1. tract. 7. cap. 2. num. 36. & alij, quia sic etiam infra annum sæpè homo obligaretur confiteri, nam regulariter non potest homo recordari peccatorum unius anni. Cum autem Ecclesia determinat obligationem juris divini, si hoc sæpius requireret, malè Ecclesia fecisset, quod dici non potest. E contra, si quis peccata scriberet, ne traderet oblivioni, posset differre usque ad mortem. Ergo, &c.

3. Restat modò respondere ad argumentum Nugni. Dico igitur nos teneri integrè omnia peccata nostra mortalia confiteri, quorum, dum confitemur, recordamur, & moralem diligentiam adhibere, ut possimus prius ea omnia in memoriam revocare; non tenemur tamen extraordinariam aliquam diligentiam adhibere, ne ea obliviscamur, alioquin quando nollemus, aut etiam non possemus ea statim confiteri, teneremur ea statim scripto annotare, imò quicumque multa peccata fecissent, tenerentur ea prius scripto mandare, & ex charta confiteri, qui aliàs exponunt se alicui periculo, ne aliqua per oblivionem omittant. At hæc omnia sunt absurda. Ergo, &c.

Sup. hoc in Ref. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170.

RESOL. LXV.

An teneatur prævenire confessionem, qui timet, quod quando obligabit confessio, non erit copia Confessarij? Idem est de præcepto Communionis, & auditionis Missæ? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 69.

§. 1. Affirmativè respondeo cum communi DD. quos citant, & sequuntur Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 36. sect. 6. mm. 5. & novissime Fagundez pr. 3. lib. 1. c. 6. mm. 5. & Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 5. n. 9. * nam si quis in die festo prævidet, se posse audire sacrum hora 9. teneatur anticipare tempus, & audire hora tertia, si in ea potest, & in nona non potest, & idem dicendum de præcepto communionis, ut supra dictum est.

Sup. prima diff. hujus citati infra in Ref. 81. & in tr. 4. n. 9. ex Ref. 121. §. Sed in principio.

* Sup. hoc in tr. 4. n. 9. ex doctrina Ref. 124. post medium §. ult. & in tr. 9. ex Ref. 11. §. Sed prope finem.

2. Attamen Joann. de la Cruz in direct. conscient. part. 2. de sacram. Pœnit. q. 3. dub. 3. concl. 2. licet hanc sententiam teneat, contrariam verò putat etiam esse probabilem, sic enim asserit. Si times probabiliter, quòd quando obligabit confessio, non erit tibi Confessor etiam pro non referendis, teneris prævenire confessionem; ita D. Antonius, Durandus, Cano, Navarrus, & Ledesma contra alios oppositum probabiliter sentientes. Ita ille, & hoc etiam de præcepto communionis asserunt Azorius, ut supra visum est; nempe qui prævidet impedimentum futurum, ut Paschate Eucharistiam accipere non possit, non tenetur prævenire tempus, ut præceptum impleat.

RESOL. LXVI.

An extra articulum, & periculum mortis vigeat præceptum divinum confitendi peccata? Ex part. 11. tract. 8. & Misc. 8. Resol. 38.

§. 1. Aliqui inter quos est D. Thom. dist. 17. q. 3. art. 1. q. 4. Scotus in 4. dist. 17. q. 3. art. 3. Gabriel q. 1. art. 3. docent non obligare, nisi in articulo mortis; quia majoris obligationis nullum est idoneum fundamentum.

2. Alij verò dicunt hoc præceptum divinum obligare etiam extra articulum mortis, in tempore verò indeterminato. Ita Vasquez q. 90. art. 1. dub. 4. Suarez dist. illa 35. sect. 3. Coninch. disp. 5. dub. 2. & alij multi. Probatur ex potestate quam habent Sacerdotes ad ligandum pœnitentes, & obligandum ad opera, & satisfactiones in medicam, & custodiam novæ vitæ, ut definit Trid. sess. 14. cap. 8. & Can. 15. quod propriè tantum habet locum ante articulum mortis.

3. Notant verò prædicti Authores hoc tempus pro quo obligat, non fuisse à Christo determinatum, sed reliquisse Ecclesiæ determinandum, atque hac ratione putat Vasquez, si per impossibile Ecclesia non determinasset hoc tempus, tantum obligaret in articulo mortis. Atque hoc sensu putant hujus sententiæ authores admittendum esse doctrinam D. Thom. Scoti, & Gabrielis. Atque juxta hanc sententiam Ecclesia præcipiens confessionem semel in anno tantum, determinavit tempus præcepti Divini. Quod ergo teneamur confiteri est de jure divino, quòd autem semel in anno est de jure Ecclesiastico; atque hac ratione intelligit Vasquez Trid. cap. 5. cit. ubi verbis nuper relatis docet, per confessionem semel in anno juxta Concilium Lateranense implendum esse præceptum confessionis à Christo positum.

4. Hac sententia satis probabilis est propter auctoritatem tot, tantorumque virorum, secundum quam etiam necessariò dicendum est, quod etiam si quis intra annum confessus fuerit, & incidat in periculum mortis, teneatur iterum confiteri, si habeat conscientiam peccati mortalis. Nam id quod est de jure divino, non fuit ablatum per Ecclesiam.

5. Et hæc omnia observat Dicastillus de Sacram. tom. 1. tract. 8. disp. 7. dub. 2. num. 31. qui postea num. 34. asserendum absolute putat, præceptum Divinum solum esse confitendi omnia peccata mortalia semel in vita, & quia hoc præceptum in aliquo tempore vitæ implendum est: Inde oritur, ut qui confitutus jam in articulo mortis, nondum implevit tale præceptum confitendi mortale, teneatur tunc confiteri, quia jam positus in periculo, vel articulo

mortis, non restat juxta moralem estimationem aliud tempus, in quo tale præceptum impleatur. Unde non est aliquid argumentum, quod aliquid aliud probet circa hanc obligationem, ut Sanctus Thomas, Scotus, & Gabriel supra citati dixerunt.

6. Secum hæc omnia probabiliter dicta sint, non minus probabiliter docet Granadus in 3. part. D. Thoma controvers. 7. tract. 1. disp. 7. n. 5. quod præceptum Divinum Sacramenti pœnitentiæ suscipiendi, per se obligat extra mortis articulum. Sic sentiunt Covarr. in cap. Alma mater, part. 1. §. 1. n. 6. conclus. 2. Petrus de Ledesma in summa part. 1. de confessione cap. 9. conclus. 6. Victoria in summa q. 21. Sotus distinct. 18. quest. 1. artic. 5. Henriquez lib. 1. de Pœnitentiæ cap. 3. §. 4. & docti recentiores. Nec Sanctus Thomas loco supra relato nobis contrarius est: solum enim contendit, non esse per se loquendo, determinatum tempus, in quo obliget præceptum Divinum confessionis, secluso articulo mortis, quod quidem verum est, ut patebit ad secundam confirmationem; non verò negat, vagè in hoc, vel illo anno, seu aliquoties in vita obligare. Et eadem est mens Durandi, Gabrielis, atque Valentia.

7. Probatur assertio ratione: Præceptum Divinum suscipiendi Sacramentum Pœnitentiæ oritur ex eo quòd sit medium ex Divina institutione necessarium ad salutem; ergo per se loquendo, non obligat solum in articulo mortis, sed etiam in vita. Antecedens videtur certum omnino, & constat ex prima assertione. Consequentia verò probatur, quia institutio Sacramenti pœnitentiæ tanquam medijs, non est solum ad consequendam salutem in extremo periculo vitæ, sed ad restituendam vitam spiritualem post Baptismum deperditam: propterea enim à Trident. sess. 14. Can. 12. & alijs Patribus appellatur secunda tabula post naufragium, quia nimirum non solum illo utendum est, cum certa imminet mors, sed etiam cum est spes evadendi, & cum re ipsa evaditur mors. Et idem Trident. Canon. 1. definit institutum esse à Christo Domino Sacramentum pœnitentiæ pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis: Ergo, cum vita spiritualis sæpe amittatur, sæpeque fideles in peccata labuntur, cum non est periculum proximum mortis corporalis, non solum erit necessarium necessitate medijs, ac proinde præcepti Divini in articulo mortis, sed etiam aliquoties in vita.

8. Confirmatur primò, quia non minus necessaria est realis susceptio Sacramenti pœnitentiæ homini lapsò, quam realis susceptio Eucharistiæ homini justo; sed per se loquendo tenetur homo justus ex vi præcepti Divini aliquoties in vita accedere ad Eucharistiam: ergo homo lapsus tenebitur per se loquendo, ex vi præcepti Divini accedere aliquoties in vita ad Sacramentum pœnitentiæ.

9. Confirmatur secundo, quia ita se habet pœnitentiæ ad fidelem lapsum, sicut Baptismus ad infidelem, ut docet Trident. sess. 4. cap. 2. & Sanctus Thomas supra eodem modo explicat utriusque Sacramenti obligationem: sed hic ante mortem tenetur non solum credere, sed baptizari, ut in materia de Baptismo tr. 4. disp. 2. cum Suarez, Valentia, & Henriquez probatum est: ergo, & ille accedere ad pœnitentiæ.

10. Et hanc opinionem præter Doctores citatos tenet etiam Amicus in cursu Theol. 1. 8. disp. 17. sect. 4. n. 52. qui citat Vasquez, Valentiam, Nugnum, Sotum, & alios. Quoniam, ait ipse, cum hoc Sacramentum non tamen sit institutum ad remittenda peccata

NTON
Opera
1311
E III

in Res.
p. 2. de in
alij sp.
anno.

§. 1. hoc
casu in fi-
ne no-
quod im-
verò, quod
in corio.
& cum bre-
vitate in 1-
tra Resol.
11. are
misi. rest.
de hanc do-
cui solum
molum.

§. 1. hoc no-
tum in 1-
tra Resol.
in juo.

hoc in
1. 1. 4.
& hic
à in Resol.

prima
ic. hunc
li. infra
Resol. 11.
Resol. 11.
Resol. 11.
Resol. 11.
Resol. 11.

op. hoc
1. 3. 11-9
doctrina
1. 4. post
1. 1. 1. 1.
ex Resol.
9. Sol.
pe hinc